

mindre Forhold er det endnu aldrig blevet gjort gjældende hverken i det andet eller i dette Thing, at det var en tilstrækkelig Grund til at udsætte en Sag, at Forslaget ikke var blevet færdigt i rette Tid, si August Maaned, thi saa snart den ikke var færdig den Gang, kunde jeg jo ikke bringe den frem for til anden Behandling. Jeg tror, at det for vor Stuepilkunst her i Landet, for det kongelige Theater, er af den største Betydning, at man, saasnart ske kan, faar de nødvendige Pengemidler til at indrette denne Skole. Noget lignende har man høvt i gamle Dage ved Theatret. Det er senere forsvundet, blevet ophævet; nu ønsker man at faae det igjen. Hele Summen er saa ubetydelig — saa Tusind Kroner om Aaret — og skal ikke gjøre Theatrets Underbalance stort større, end den er i Forveien. Den Nytte, Theatret vil drage deraf, er meget stor, det tror jeg paa Forhaand at kunne sige. — Forslaget under Nr. 25 tiltræder jeg. Ligeledes skal jeg ikke modsætte mig Forslagene under Nr. 27—28. Derimod vil jeg med Hensyn til Forslagene under Nr. 29—30 dog lægge det høie Thing lidt paa Hjerte, om det er en rigtig Vet, man vil slaa ind paa. Folkehøjskolerne have ganske vist mange Feil og mange Mangler. Der siges mod dem fra mange Sider, at de ikke gjøre Nytte, og at de for Manges Vedkommende gjøre Skade. Denne Antke tror jeg vel er overdriven, men ganske usand er den ikke. Smidlertid kan jeg ikke se rettere, end at Folkehøjskolerne, som nu i en Menneskalder have faaet Regjeringens og Rigsdagens, saavel Folke-thingets som Landthingets Understøttelse, efterhaanden ere blevne et Led og et nødvendigt Led i den offentlige Undervisning ude paa Landet. De kunne ikke undværes, naar man ikke vil stille noget Andet i Stedet for dem. Den rette Vet at gaa for at forbedre dem er at gjøre, hvad gjøres kan, for at sætte dem noget mere under Statens Kontrol, end de hidtil have været, noget mere at føre dem i en rigtigere og mindre fantastisk; mere jævn og fornuftig Retning, end mange af dem hidtil ere gaaede. Det er det, som det kommer an paa, men det kommer sikkert ikke an paa, at man tager nogle Skillingen fra dem. Det vil hverken hjælpe i den ene eller den anden Henseende, det vil kun opvække Uvillie mod Beslutningen om en Nedsættelse og mod den Magt, som har taget denne Beslutning. Det vil efter min Overbevisning ikke være muligt, om man saa stryger hele Bevillingen, i Virkeligheden at standse den Bevægelse, som her i Landet

er kommet frem paa dette Omraade; jeg tror, det vil være umuligt. De absolut nødvendige Pengemidler ville sagtens kunne skaffes til Veie ad privat Vet, men jo mere man stryger af Bevillingen, jo mere man viser Folkehøjskolerne, at de ere ildebetede, fra jeg vil sige den Side, hvorpaa saavel det høie Thing som jeg staar, desto mere vil man drive dem over i den modsatte Retning, og desto mindre vil det være muligt i Længden at holde igjen paa og modvirke de daarlige Sider ved hele deres Organisation, ved hele deres Læremaade. Jeg kunde derfor have forstaaet, om det ærede Udvalg havde anmodet Administrationen om at tage under Overveielse, om det ikke var muligt efter nøiere Undersøgelse til næste Aar at fremkomme med Forslag, i Følge hvilket Kontrollen med disse Skoler blev noget fyldigere og stærkere, men jeg kan ikke forstaa denne Strøgning af et Par Tusinde Kroner, som ikke vil kunne have den mindste Virkning uden den maaste den, at nogle enkelte af de i økonomisk Henseende daarligst stillede Skoler vilde blive lukkede. Det er, jeg tillader mig at sige det, den daarligste Maade, at give sin Mening om disse Skolers uheldige Virkning Luft paa. Desuden, er der hverken i Udvalgets Betænkning eller i den ærede Ordførers Utrænger om dette Punkt givet nogen Antydning af, hvad Meningen er, særlig med det første Forslag om Strøgningen af de 15,000 Kr. Er Meningen den, at de 15,000 Kr., som det hidtil har ligget i Administrationens Haand særlig at uddele, skulle stryges, hvorimod den øvrige Del af Summen, som hidtil i Følge en Overenskomst med Folke-thinget, som jeg anser mig for forpligtet til at holde, er uddelt efter visse bestemte Regler uden noget Hensyn til, hvad Ministeren syntes om Skolerne, skal blive staaende? Naar det ikke i alt Fald udtrykkelig er blevet sagt, at det er de Herrer's Mening, at det sidstnævnte Beløb skal stryges paa denne Konto, saa vil det sige, at man tager de 15,000 Kr. bort, som det just har ligget i Regjeringens Haand at uddele til de Skoler, som Regjeringen selv anser for de bedste, det er hverken mer eller mindre. Jeg kan derfor ikke Andet end bestemt fraraade, at man vedtager dette Forslag.

Forslaget under Nr. 34 skal jeg ikke modsætte mig. Jeg maa indrømme Berettigelsen af de Bemærkninger, som have bevirket, at Forslaget under Nr. 44 om en midlertidig Forhøielse af 5,000 Kr. paa Kommunitetets Budget til Studerende udgaaer, og jeg skal ikke derfor modsætte mig dette Forslag. Sige saa lidt kan jeg modsætte mig,